

Spreekwoorden

Afgelopen maand was voetbaltrainer Louis van Gaal verschillende keren onbedoeld grappig, omdat hij Nederlandse gezegden letterlijk naar het Engels vertaalde: 'It is again the same song' en 'That is another cook.' Bij sommige uitdrukkingen gaat dat goed, maar dat is lang niet altijd het geval.

1. Welke uitdrukking kun je wel letterlijk naar het Engels vertalen?
 - a. De appel valt niet ver van de boom.
 - b. Met de handen in het haar zitten.
 - c. Met je neus in de boter vallen.
 - d. Spijt hebben als haren op je hoofd.

Valse vriend

Van Gaals verspreking 'That is another cook' is ook interessant vanwege het woordje 'cook'. Dat betekent eigenlijk 'kok', maar Van Gaal dacht aan 'koek'. Zulke woorden noemen we 'valse vrienden': ze lijken qua vorm op elkaar, maar hebben in verschillende talen andere betekenissen.

2. Welke Duitse en Nederlandse woorden zijn GEEN valse vrienden?
 - a. Angst - angst.
 - b. Bellen - bellen.
 - c. Doof - doof.
 - d. Dürfen - durven.

Translate error

Google Translate, de vertaaldienst van Google, is inmiddels al zo goed dat hij volgens sommige onderzoekers gebruikt zal worden in het taalonderwijs. Toch zijn sommige dingen nog lastig voor de vertaalcomputer, zoals homoniemen. Hij moet dan

bepalen wanneer 'bank' verwijst naar een zitmeubel en wanneer naar een financiële instelling.

3. Hoe bepaalt Google Translate de juiste vertaling van een homoniem?
 - a. Google kiest de betekenis die het vaakst voorkomt.
 - b. Google kijkt naar de omringende woorden.
 - c. Google kijkt welk woord het best past bij de gebruiker.
 - d. Google ontleedt de zin en kijkt naar de functie van het woord.

Een mooi gebaar

Vorige maand had de Universiteit van Amsterdam een primeur: voor de eerste keer hield een hoogleraar haar inaugurele toespraak in Nederlandse Gebarentaal (NGT). Naast haar stond een tolk die haar gebaren vertaalde naar het Nederlands. De nieuwe hoogleraar ziet het als een mooi gebaar naar de dovengemeenschap, zonder wie ze geen onderzoek zou kunnen doen.

4. Welke uitspraak over NGT is waar?
 - a. Je kunt niet alles zeggen in NGT.
 - b. In NGT kun je niet fluisteren.
 - c. NGT kent geen formeel taalgebruik.
 - d. Vlaamse doven gebruiken geen NGT.

Android

Onlangs verscheen Android Lollipop, een nieuwe versie van Google's besturingssysteem voor mobiele telefoons en tablets. Lollipop is de twaalfde versie van het systeem. De vorige versie heette KitKat en de vierde versie heette Donut.

5. Hoe zou de volgende versie kunnen heten?
 - a. Apple pie.
 - b. Muffin.
 - c. Oreo.
 - d. Twix.

Oh oh Den Haag ...

Eind oktober overleed striptekenaar Marnix Rueb, de geestelijk vader van Haagse Harry. Rueb ontwikkelde

een eigen spelling voor het Haags en schreef daar 'Ut Groen-Geile Boekie' en een taal cursus over.

6. Welke zin is in het Haagse dialect geschreven?

- a. Eartiids tocht ik dat elkenien prate lykas by ús thú.
- b. Vreuger meine ich det jeder kalle geliek bie ós toes.
- c. Vroegâh dach ik dat iedehrein praattuh zauals bè ons thùis.
- d. Vruuger dòcht ik dè iederèen pròtte zoas bè ons tèus.

Meer Vlaams

Uit een enquête onder ruim 3000 Vlaamse taalexperts blijkt dat veel Vlamingen graag meer Vlaamse woorden in de Nederlandse standaardtaal zouden zien. Zij zouden er geen bezwaar tegen hebben als in de krant 'autostrade' zou staan in plaats van 'snelweg'.

7. Wat betekent het Vlaamse 'solden'?

- a. Gefopt.
- b. Solderen.
- c. Uitverkoop.
- d. Zouden.

Woordenboek Wukchumni

Onlangs verscheen een korte documentaire over Marie Wilcox, een 77-jarige vrouw die zeven jaar heeft gewerkt aan een woordenboek van het Wukchumni. Het Wukchumni is een van de 130 inheemse Amerikaanse talen die met uitsterven worden bedreigd.

8. Wanneer is een taal uitgestorven?

- a. Als de laatste spreker overleden is.
- b. Als er geen kinderen meer zijn die de taal leren.
- c. Als er geen teksten of opnames van de taal bestaan.
- d. Als niemand de taal meer kan schrijven.

Partners

De Praktijk
natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

Universiteit
Leiden